

Deelplan Participatiewet

Beleidsplan sociaal domein

2015 - 2018



gemeente
NOORDOOSTPOLDER

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding.....	3
2. Doelgroep	4
3. Doelen en uitgangspunten	5
3.1. Iedereen naar vermogen aan het werk.....	5
3.2. Verbinding maatschappelijke ondersteuning	7
3.3. Financiën	7
3.4. Activerende bijstand	8



1. Inleiding

De Participatiewet voegt de Wet werk en bijstand (WWB), Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) samen tot één regeling voor mensen met arbeidsvermogen. Wajongers uit het zittende bestand behouden hun huidige Wajong-uitkering en blijven onder de verantwoordelijkheid van het UWV. Vanaf 1 januari 2015 is instroom in de Wet sociale werkvoorziening niet meer mogelijk. Onder de Participatiewet wordt de Wsw afgebouwd. De huidige inwoners die een Wsw-dienstverband hebben, houden hun rechten en plichten.

De ambitie van de Participatiewet is om iedereen in staat te stellen mee te doen en bij te dragen aan de samenleving, waarbij de doelstelling is om zoveel mogelijk mensen, ook met arbeidsbeperking, zo regulier mogelijk te laten werken. Dit past ook bij het perspectief vanuit Krachtig Noordoostpolder: maximaal meedoen naar eigen vermogen. Tevens sluit het aan bij de verwachtingen van het collegeprogramma: 'wij verwachten dat iedereen zich maximaal inzet om aan het werk te zijn of aan het werk te gaan'. Gelijktijdig met de Participatiewet gaat het wetsvoorstel Wet maatregelen WWB in werking met als doelstelling het activerender maken van de bijstand.

In 2012 is het beleidskader WWB/Wsw Krachtig Activeren 2013-2017 vastgesteld. Het nu voorgelegde beleidskader sociaal domein met dit deelplan is de opvolger van het beleidskader Krachtig Activeren. De lange termijn doelstellingen uit het plan van 2012 zijn voor zover nog relevant overgenomen in dit nieuwe plan.



2. Doelgroep

De doelgroep van de Participatiewet bestaat uit inwoners met arbeidsvermogen die zijn aangewezen op, al dan niet tijdelijke, ondersteuning om in hun bestaan te voorzien en/of op ondersteuning om aan het werk te komen. Naast de huidige doelgroep van WWB, wordt deze doelgroep uitgebreid met, de wachtlijst Wsw'ers en inwoners met een arbeidsbeperking die tot 1 januari 2015 een beroep konden doen op de Wajong en/of Wsw. De nieuwe doelgroepen hebben veelal een beperking. Deze beperkingen vragen bij de re-integratie naar werk om de inzet van nieuwe instrumenten uit de Participatiewet: loonkostensubsidie, no-risk polis en jo coaching.

De huidige Wsw'ers worden ook onderdeel van de Participatiewet. De Wet sociale werkvoorziening heeft vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe instroommogelijkheden meer. De huidige Wsw'ers behouden wél hun huidige rechten en plichten van de Wsw.

Daarnaast wordt er een toename van het aantal niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) verwacht, die ondersteuning nodig hebben om aan het werk te komen. Deze nuggers hadden voorheen bijvoorbeeld aanspraak kunnen maken op een Wajong-uitkering, maar doordat de normen voor het recht op een bijstandsuitkering strenger zijn kunnen ze geen aanspraak maken op deze uitkering.



3. Doelen en uitgangspunten

De doelstelling van de Participatiewet is om zoveel mogelijk mensen te begeleiden naar regulier werk, waarbij de doelgroep bestaat uit inwoners mét arbeidsvermogen. Dit sluit aan bij het doel van het Sociaal Economisch Beleidsplan 2012-2016: 'iedereen naar vermogen aan het werk'. Daarom wordt er vanuit de Participatiewet voor gekozen om de prioriteit te leggen op het begeleiden van de inwoners naar de arbeidsmarkt. Om dit te bereiken wordt de Werkcorporatie ontwikkeld: een zelfstandige BV die verantwoordelijk is voor de uitstroom naar de arbeidsmarkt. De Werkcorporatie werkt samen met werkgevers en het onderwijs om dit te bereiken.

Voor de inwoners die gebruik maken van de voorzieningen uit de Participatiewet, maar die voorsnog geen perspectief op de arbeidsmarkt hebben, wordt de verbinding gezocht met maatschappelijke ondersteuning. Via de sociale teams wordt de benodigde zorg, aandacht en begeleiding gegeven om deze inwoners te laten stijgen op de Participatieladder. Op deze wijze kan doorstromen naar regulier werk of maximale participatie in de samenleving worden bevorderd.

Om deze resultaten te behalen, wordt er vanaf 1 januari sterker ingezet op het activerender maken van de bijstand. Hiervoor biedt de wetgeving Maatregelen WWB handreikingen, aansluitend op het standpunt vanuit het collegeprogramma: 'mensen die niet meewerken aan hun re-integratietraject, voelen dat direct in hun uitkering'.

In Noordoostpolder willen we bereiken dat:

- Iedereen naar vermogen aan het werk is.
- Inwoners stijgen op de Participatieladder.
- De bijstand activerender wordt gemaakt.

3.1. Iedereen naar vermogen aan het werk

Het doel is dat iedereen naar vermogen aan het werk is op de reguliere arbeidsmarkt. Daarbij gaan we uit van de eigen kracht van inwoners en betrekken we het eigen netwerk van inwoners om weer aan het werk te komen.

In Noordoostpolder willen we iedereen naar vermogen aan het werk door:

- De ontwikkeling van de Werkcorporatie als een zelfstandige BV welke nauw samenwerkt met onderwijs en werkgevers. Enerzijds moet hiermee de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt worden verbeterd, anderzijds moet de uitstroom naar werk worden verhoogd omdat de vraag van de werkgevers goed in beeld is door het uitvoeren van de werkgeversbenadering. De lokale werkgeversbenadering sluit aan op de regionale werkgeversdienstverlening en de afspraken die vanuit de Werkkamer Arbeidsmarktregio Flevoland worden gemaakt.
- Inwoners te stimuleren en faciliteren om werk dat beschikbaar is te accepteren, ook al is het tijdelijk werk. Dit mag geen financiële problemen opleveren voor de inwoner omdat er een nieuwe uitkering moet worden aangevraagd na de beëindiging van het tijdelijke werk. Met de flexibilisering van de arbeidsmarkt zal het aanbod van tijdelijk werk ook steeds verder toenemen, waardoor het noodzakelijk is om dit te faciliteren.
- Samen te werken met private partijen, waaronder de uitzendorganisaties. Deze private partijen hebben een groot netwerk aan werkgevers en kennen de vraag van de werkgever ook goed. Daarnaast hebben private partijen soms moeite om vacatures



met het eigen klantenbestand te vervullen. De publiek-private samenwerking moet dit invullen.

- Regionaal samen te werken op het gebied van werkgeversdienstverlening en de uitwerking van de afspraken vanuit de Werkkamer Arbeidsmarktregio Flevoland. De Werkkamer vormt de schakel tussen mensen met een arbeidsbeperking én de extra banen die werkgevers voor deze doelgroep hebben afgesproken in het Sociaal Akkoord. Het gaat hierbij om de nieuwe doelgroep vanaf 1 januari 2015 en niet om de huidige doelgroep WWB'ers.
Door regionaal samen te werken kan niet alleen de lokale vraag naar werknemers worden benut, maar ook de regionale. Naast de arbeidsmarktregio, zoeken we ook samenwerking meest omliggende arbeidsmarktregio's (Zwolle, Friesland) welke potentieel voor onze inwoners hebben.
- Met het UWV samen te werken om zoveel mogelijk doorstroom vanuit de WW naar de Participatiewet te voorkomen.
- Inwoners te stimuleren om, indien ze hiervoor de capaciteiten en competenties hebben, als zelfstandig ondernemer te starten. Hierbij kan ondersteuning worden geboden door het Zelfstandigenloket Flevoland (ZLF). Op deze wijze kan mogelijk zelfstandig in een inkomen worden voorzien waardoor de inwoner niet meer afhankelijk is van een bijstandsuitkering.
- Het instrument Social Return On Investment (SROI) vanuit de gemeente optimaal te benutten om werkervarings- en stageplaatsen op de reguliere arbeidsmarkt te creëren voor onze inwoners.

Met de Participatiewet moeten meer mensen actief worden op de reguliere arbeidsmarkt. Dit is één van de redenen waarom instroom naar de Wsw vanaf 1 januari 2015 niet meer mogelijk is. De Participatiewet heeft wel een alternatieve voorziening voor de Wsw: beschut werk. Beschut werk biedt gemeenten de mogelijkheid om inwoners die door hun beperking een zodanige mate van begeleiding en aanpassing van de werkplek nodig hebben, een dienstbetrekking aan te bieden volgens de geldende cao van de gemeente of werkgever waar de inwoner een dienstbetrekking krijgt. Het UWV beoordeelt of een inwoner in aanmerking komt voor beschut werk. Noordoostpolder zet vooral in om werken naar vermogen op de reguliere arbeidsmarkt. Met de uitvoering van de Wsw en de mogelijkheid van beschut werk is onze inzet:

- Concern voor Werk als uitvoerder van de Wet sociale werkvoorziening een ontwikkeling in laten zetten waarbij er rekening wordt gehouden met de afbouw van de Wsw en de beschikbaarheid van steeds minder financiële middelen. Daarbij moet ingezet worden op meer aansluiting met de reguliere arbeidsmarkt waardoor de Wsw-medewerkers de mogelijkheid krijgen om 'buiten' werkzaamheden te doen.
- Vooral nog niet de mogelijkheid van beschut werk aanbieden. Insteek is om iedereen actief te krijgen op de reguliere arbeidsmarkt. Met beschut werk wordt er meteen een alternatief voor de Wsw gecreëerd terwijl de opdracht voor de Wsw is om meer richting reguliere arbeidsmarkt te bewegen. Eind 2016 wordt geëvalueerd of deze keus heroverwogen moet worden.
- De kennis, ervaring en infrastructuur die Concern voor Werk als uitvoerder van de Wsw heeft opgebouwd, inzetten bij en door de Werkcorporatie.

Doel

- Werken op de reguliere arbeidsmarkt, ook als doorstroom vanuit een beschutte omgeving, heeft de hoogste prioriteit.
- Door samenwerking het netwerk van werkgevers en het vacatureaanbod vergroten om uitstroom naar werk te bevorderen.



Mogelijke indicatoren

- Percentage bijstandsgerechtigden die is uitgestroomd naar de reguliere arbeidsmarkt.
- Het aantal Buitengewone Werkgevers.
- De omvang van het bestand bijstandsgerechtigden ten opzichte van het landelijke gemiddelde.
- Het percentage Wsw'ers dat is gedetacheerd en begeleid werkt.

3.2. Verbinding maatschappelijke ondersteuning

Als de arbeidsmarkt nog niet binnen het bereik van de inwoner ligt (lees: binnen nu en twee jaar is er geen zicht op perspectief op de arbeidsmarkt), bieden de Sociale Teams ondersteuning om belemmeringen voor een terugkeer naar de arbeidsmarkt weg te halen of om inwoners te stimuleren om zo maximaal mogelijk te participeren in de samenleving. Deze ondersteuning kan bestaan uit het aanbieden van zorgtrajecten tot het stimuleren van het doen van vrijwilligerswerk. Alle vormen van ondersteuning kunnen voor een stijging op de Participatieladder zorgen.

Indien een inwoner weer perspectief heeft op de arbeidsmarkt, wordt de inwoner door het Sociale Team begeleid naar de Werkcorporatie.

Inwoners die begeleid worden door de Werkcorporatie kunnen voor bepaalde begeleiding of specialistische zorg ook verwezen worden naar de Sociale Teams.

Doel

- Inwoners te laten stijgen op de Participatieladder om doorstromen naar de arbeidsmarkt te bevorderen.

Mogelijke indicatoren

- Percentage bijstandsgerechtigden dat is gestegen op de Participatieladder.
- Percentage bijstandsgerechtigden dat is doorgestroomd van de Sociale Teams naar de Werkcorporatie.
- Percentage bijstandsgerechtigden dat is doorgestroomd van de Werkcorporatie naar de Sociale Teams.

3.3. Financiën

Met de samenvoeging van verschillende regelingen wordt de doelgroep van de Participatiewet waarvoor de gemeente verantwoordelijk wordt groter. Daarentegen zijn er in verhouding minder financiële middelen beschikbaar. Dit komt enerzijds door een efficiëncykorting voor de uitvoering van de Wsw (tot 2020 daalt de uitkering vanuit het Rijk van € 27.800 per jaar naar € 22.700 per jaar per Wsw 'er), maar ook door een korting van 8% op het re-integratiebudget.

Zoals in hoofdstuk 8 van het Sociaal Beleidsplan al is beschreven, ontvangt de gemeente één gebundeld budget voor de uitvoering van de Participatiewet en heeft de gemeente de beleidsvrijheid om zelf te bepalen waar de budgetten op in worden gezet. Gelet op het doel om iedereen naar vermogen aan het werk te krijgen, de toevoeging van een nieuwe doelgroep die kan werken maar wel meer ondersteuning nodig heeft én de ontwikkeling van de Werkcorporatie, zal het grootste deel van het re-integratiebudget voor deze doelgroep worden ingezet. Met de inzet van deze middelen moet het effect ook zijn dat het budget wat door het Rijk beschikbaar wordt gesteld voor het betalen van de uitkeringen (BUIG) minimaal toereikend is en bij voorkeur een 'winst' laat zien.



Het deel van het gebundeld re-integratiebudget wat door het Rijk wordt berekend voor de uitvoering van de Wsw, is de maximale financiële bijdrage die Noordoostpolder aan de uitvoering van de Wsw bijdraagt.

Jaarlijks wordt in het uitvoeringsplan Participatiewet een verdeling gemaakt van de beschikbare budgetten.

Doel

- Budget neutrale uitvoering van de Participatiewet.
- Kostenneutrale uitvoering van de Wsw binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde financiële middelen.
- Het re-integratiebudget grotendeels inzetten op de doelgroep die een kans heeft op de arbeidsmarkt, om uitstroom te vergroten waardoor het BUIG budget (minimaal) toereikend is.

Mogelijke indicator

- Geen overschrijdingen op de beschikbare budgetten (BUIG, Wsw, Participatie).

3.4. Activerende bijstand

De bijstand is een vangnet en het gebruik maken van de bijstand moet dan ook een tijdelijke oplossing zijn. Inwoners worden gestimuleerd om weer aan het werk te gaan of om te werken aan re-integratie. Dit is niet vrijblijvend: de bijstand is een vorm van sociale zekerheid welke de samenleving geld kost. Het is dan ook niet de insteek dat inwoners geen activiteiten ondernemen om weer zelf in een eigen inkomen te voorzien. Indien inwoners hieraan niet meewerken, dan onderneemt de gemeente actie.

Om te voorkomen dat deze situatie ontstaat, wordt bij de voorlichting over de bijstand informatie verstrekt over de rechten en plichten die een inwoner heeft. Daarnaast zet Noordoostpolder in op:

- Het uitvoeren van de aangescherpte handhavingswetten, waarin de minimale sancties en boetes staan beschreven. Alleen op basis van individuele omstandigheden kan van deze minimale sancties en boetes worden afgeweken.
- Het handhaven op doelmatigheid: inwoners bewust maken van hun verplichtingen, welke deels ook noodzakelijk zijn om actief te worden op de arbeidsmarkt (op tijd komen, afspraken nakomen, etc.). Eventueel het ongewenste gedrag sanctioneren.
- De fraudealertheid van medewerkers te vergroten. Medewerkers in de Sociale Teams kunnen meer signalen van fraude oppakken doordat ze in de wijken en dorpen actief zijn.
- Selectieve controles uitvoeren. Deze richten zich op mensen met een verhoogd risico op fraude, op specifieke momenten in het proces en op passiviteit.
- Het terugvorderen van ten onrechte ontvangen uitkeringen doordat er fraude is gepleegd. Tevens wordt in deze gevallen een boete opgelegd.
- Het oppakken van signalen met betrekking tot fraude.

Doel

- Alleen uitkeringen verstrekken aan inwoners die hier recht op hebben.
- In geval van geconstateerde fraude te sanctioneren
- Terugvordering van ten onrechte verstrekte bijstand
- Door handhaving inwoners bewuster maken van de regels en plichten rond het ontvangen van een uitkering



Mogelijke indicatoren

- Percentage van het aantal aanvragen dat niet tot een bijstandsuitkering heeft geleid.
- Percentage bijstandsgerechtigden dat een sanctie heeft ontvangen.
- Aantal fraudezaken die behandeld zijn door de Sociale Recherche

Van alle inwoners wordt een tegenprestatie naar vermogen gevraagd voor het ontvangen van een uitkering. Wat deze tegenprestatie is, is afhankelijk van de situatie van de inwoner. Voorwaarde is dat deze tegenprestatie niet leidt tot verdringing van regulier werk. Voor het invullen van de tegenprestatie wordt uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner. De inwoner bepaald in overleg van de klantmanager wat voor de tegenprestatie in aanmerking komt.

Doel

- Inwoners die een uitkering ontvangen, doen iets terug voor de samenleving in de vorm van een tegenprestatie.

Mogelijke indicatoren

- Inwoners van Noordoostpolder hebben het gevoel dat ontvangers van een bijstandsuitkering iets terug doen voor de samenleving.
- Percentage bijstandsgerechtigden dat tegenprestatie heeft geleverd.

